

Έκθεση για την Ελληνική Οικονομία

02 / 25

17 Ιουλίου 2025

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Επισκόπηση Τριμηνιαίας

Οι κίνδυνοι από το εξωτερικό περιβάλλον ενισχύονται

Οικονομική πολιτική

- Αβέβαιη η έκταση και ένταση του νέου εμπορικού προστατευτισμού και των επιλογών ΗΠΑ
- Δημοσιονομική ισορροπία, ρόλος νομισματικής πολιτικής και σταθερότητα του αμερικανικού δολαρίου

Πολεμικές συγκρούσεις σε εξέλιξη

- Σημασία πέρα από στενό οικονομικό πλαίσιο
- Η συστηματική ανάγκη υψηλότερων αμυντικών δαπανών και μεγαλύτερη έμφαση στο στρατιωτικό πεδίο, αποτελεί επιβάρυνση σε οικονομίες με ήδη περιορισμένο δημοσιονομικό χώρο

Βραχυχρόνιες και μακροχρόνιες οικονομικές επιδράσεις

- Νέες πληθωριστικές πιέσεις
- Μείωση ρυθμών μεγέθυνσης παγκόσμιας οικονομίας
- Μεταβλητότητα στις διεθνείς χρηματαγορές
- Ρευστοί κανόνες που αποθαρρύνουν παραγωγικές επενδύσεις και μακροχρόνιο σχεδιασμό

Προκλήσεις και ευκαιρίες για την ελληνική οικονομία

Η δυναμική της εγχώριας μεγέθυνσης διατηρείται

- Εύρωστη κατανάλωση, μείωση ανεργίας, σταδιακή σύγκλιση με ΕΕ

Πρόκληση ο πληθωρισμός υψηλότερα του μέσου όρου στην Ευρωζώνη

- Απώλειες σε αγοραστική δύναμη και ανταγωνιστικότητα, αυξημένη πίεση στις υπηρεσίες

Δυνατότητες για εξαγωγές σε αλυσίδες υψηλότερης αξίας

- Ο νέος χάρτης παγκόσμιου εμπορίου δημιουργεί ευκαιρίες

Κομβικές οι επενδύσεις για μακροχρόνια ανάπτυξη

- Προϋπόθεση για τη διαμόρφωση υψηλότερων εισοδημάτων στο μέλλον, με ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά που προάγουν καινοτομία και εξωστρέφεια

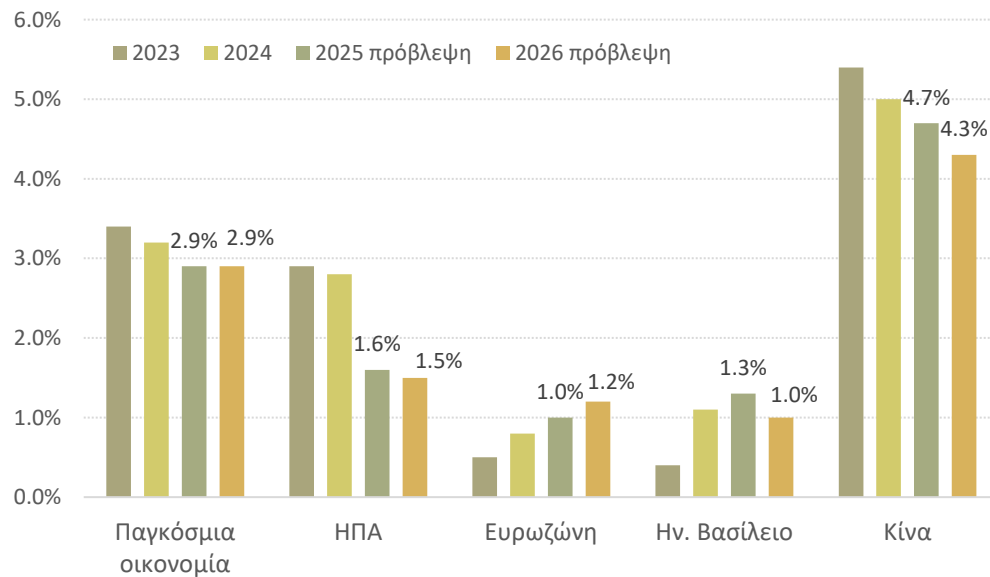
Φορολογικές προτεραιότητες

- Ενίσχυση των μακροχρόνιων επενδύσεων, των κινήτρων για μισθωτή και συστηματική εργασία

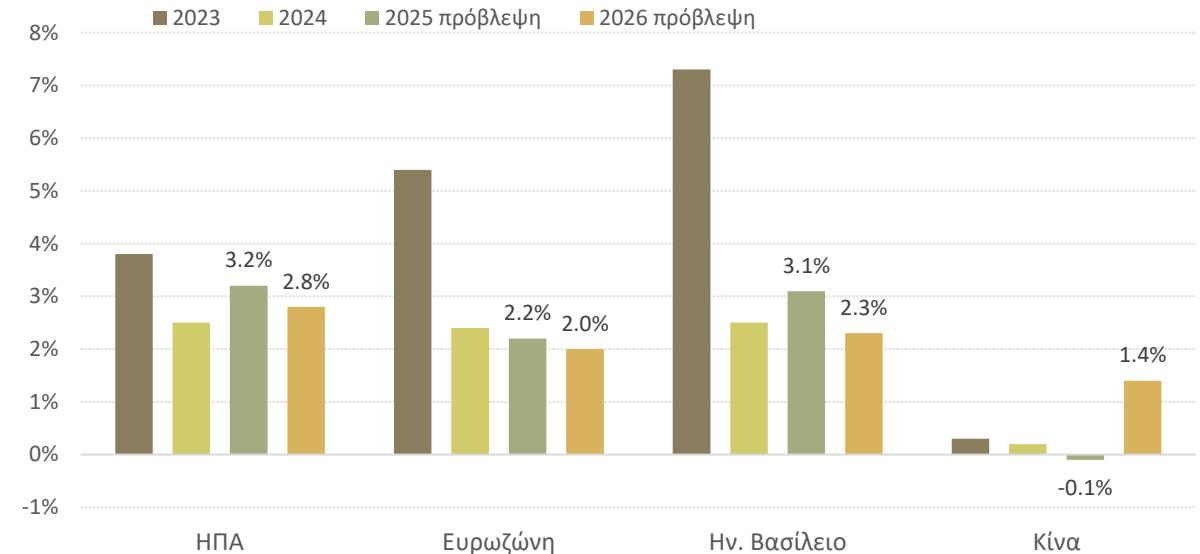

Η Ευρώπη υπολείπεται σε ρυθμούς ανάπτυξης, με μικρή επιτάχυνση το 2025 και 2026, ενώ άλλες μεγάλες οικονομίες επιβραδύνονται

Ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης

Ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού

Πηγές: ΟΟΣΑ (Ιούνιος 2025), Επεξεργασία: IOBE

Εν μέσω συνεχιζόμενων διαπραγματεύσεων για τους διεθνείς εμπορικούς κανόνες και υψηλής γεωπολιτικής αβεβαιότητας, ο πληθωρισμός επανεμφανίζεται ως κίνδυνος, ειδικά σε οικονομίες όπως οι ΗΠΑ και το ΗΒ, περιπλέκοντας τις αποφάσεις νομισματικής πολιτικής.

Διεθνές περιβάλλον: διατηρείται η αβεβαιότητα σχετικά με το τελικό ύψος των δασμών και τις επιπτώσεις τους

- **Συνέχιση της παγκόσμιας ανάπτυξης το α' τρίμηνο 2025** με ήπιο ρυθμό, υπό την **σκιά της συνεχιζόμενης αβεβαιότητας** στη διεθνή εμπορική πολιτική.
 - Ετήσια ανάπτυξη 1,5% σε Ευρωζώνη το α' τρίμηνο (από 1,2% το προηγούμενο τρίμηνο), 2,0% στις ΗΠΑ (από 2,5%), 5,4% στην Κίνα (από 5,4%), 1,7% (από 1,9%) στις χώρες ΟΟΣΑ.
- Ο **πληθωρισμός** στις χώρες του ΟΟΣΑ διατηρείται σε υψηλότερο από το επιθυμητό επίπεδο (στο 4,0% συνολικά και 4,4% ο δομικός, τον Μάιο), ενώ εμφανίζει μεγαλύτερη αποκλιμάκωση στις αναπτυγμένες χώρες.
- Πιθανή καθυστέρηση σε περαιτέρω μείωση των επιτοκίων από τις **κεντρικές τράπεζες**, λόγω αβεβαιότητας για τις επιδράσεις των πολιτικών εμπορικού προστατευτισμού
- Ευμετάβλητο το **οικονομικό κλίμα** παγκοσμίως, υψηλή μεταβλητότητα στις **αγορές κεφαλαίου και στις διεθνείς τιμές ενέργειας**
 - Μειώνεται η ένταση **στη Μέση Ανατολή, αβέβαιη** η εξέλιξη του **πολέμου στην Ουκρανία**.
- Οι **διεθνείς οργανισμοί (Ιούνιος 2025)** προβλέπουν...
 - ΟΟΣΑ: Παγκόσμια ανάπτυξη 2,9% το 2025 και το 2026 (από 3,3% το 2024).
 - ΕΚΤ: Ανάπτυξη +0,9% στην Ευρωζώνη το 2025 και 1,1% το 2025 (από 0,8% το 2024), πληθωρισμό 2,0% και 1,6%, αντίστοιχα.

Ελλάδα α' τρίμ. 2025: Μικρή επιβράδυνση της εγχώριας μεγέθυνσης

Πραγματικό ΑΕΠ α' τρίμηνο 2025: +2,2% y/y

Επιβράδυνση της ανάπτυξης (από +2,5% y/y στο δ' τρίμηνο του 2024), ισχυρή αναπτυξιακή δυναμική ιδιωτικής και δημόσιας κατανάλωσης, μεγέθυνση των συνολικών επενδύσεων (αύξηση των αποθεμάτων), συρρίκνωση των παγίων επενδύσεων

Ενίσχυση
κατανάλωσης
(ιδιωτική +1,9% y/y,
δημόσια +0,7% y/y)

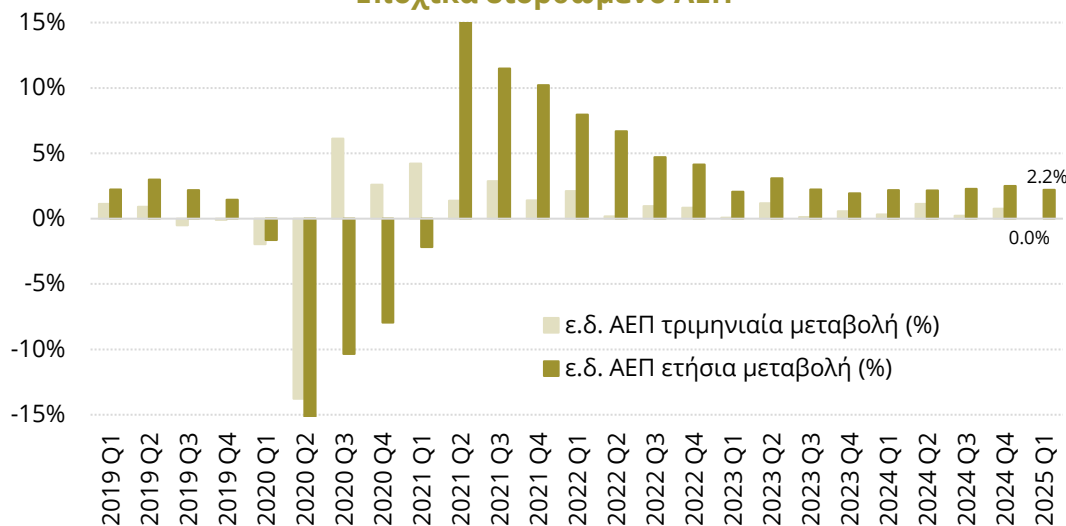
Συρρίκνωση παγίων
επενδύσεων
(συνολικών +4,1% y/y,
παγίων -3,2% y/y)

Αύξηση εξαγωγών
(αγαθών +1,7% y/y,
υπηρεσιών -0,2% y/y)

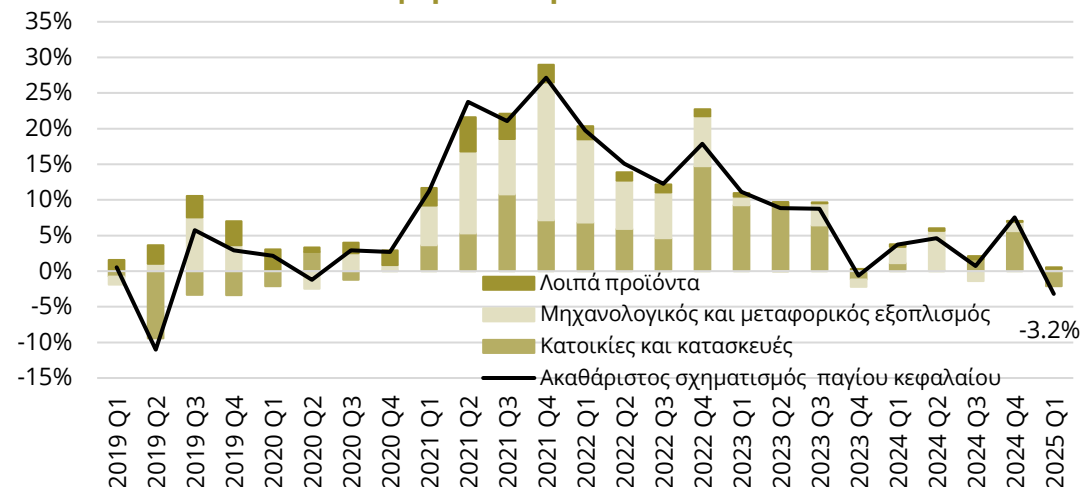
Αύξηση εισαγωγών
(αγαθών +1,7% y/y,
υπηρεσιών +3,8% y/y)

Διατήρηση
εξωστρέφειας
(80% του ΑΕΠ)

Εποχικά διορθωμένο ΑΕΠ

Ετήσια % μεταβολή για ε.δ παγίων επενδύσεων, συνεισφορά σε π.μ. ανά συνιστώσα

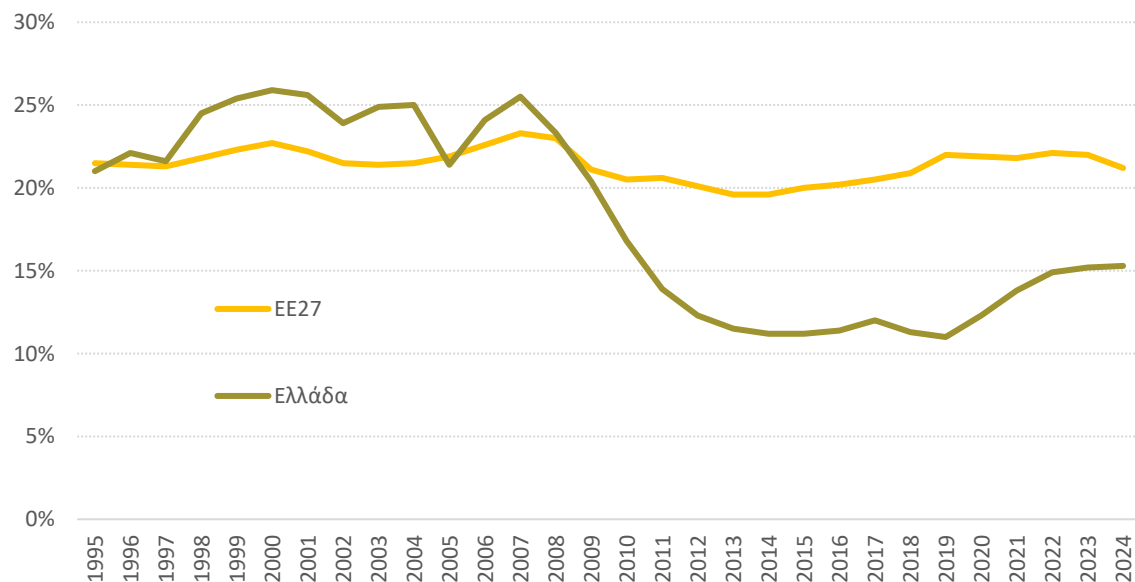

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία: IOBE

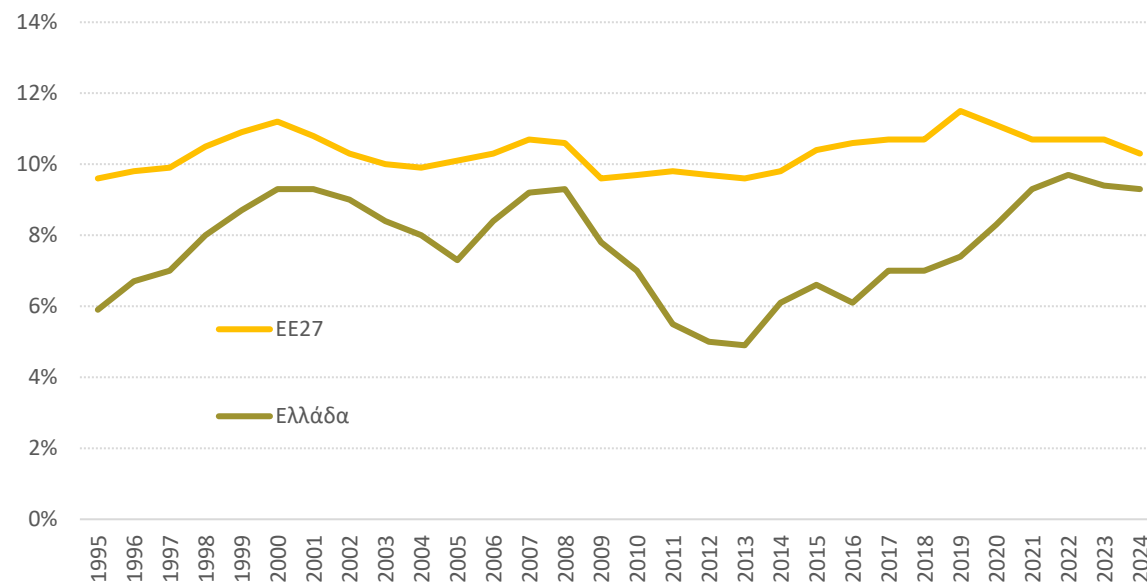

Το επενδυτικό «κενό» της ελληνικής οικονομίας προϋπήρχε στους τομείς πλην κατασκευών και η κάλυψή του γίνεται μόνο σταδιακά

Συνολικές επενδύσεις, % του ΑΕΠ
(Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου)

Συνολικές επενδύσεις πλην Κατασκευών, % του ΑΕΠ
(Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου)

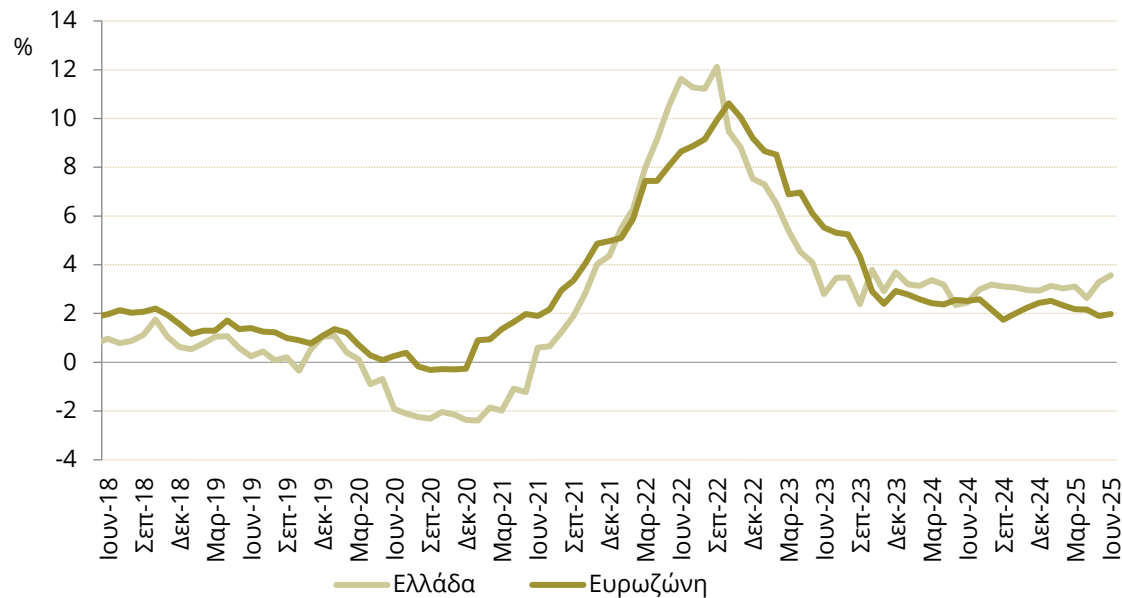
Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία: IOBE

- Το **επενδυτικό «κενό»** στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας σε σύγκριση με την Ευρωπαϊκή ξεκίνησε μεν να συσσωρεύεται το 2010, ωστόσο προϋπήρχε από πριν την ένταξη στο ευρώ, στους περισσότερους τομείς της οικονομίας **εξαιρώντας τον κλάδο των κατασκευών**.
- Η ανάκτηση του επενδυτικού κενού της ελληνικής οικονομίας γίνεται με **αυξανόμενη συνεισφορά του κλάδου της βιομηχανίας και των υπηρεσιών**, για τους οποίους ωστόσο η **απόσταση από τον μέσο όρο στην Ευρώπη** παραμένει σημαντική και η ταχύτερη σύγκλιση επιτακτική.

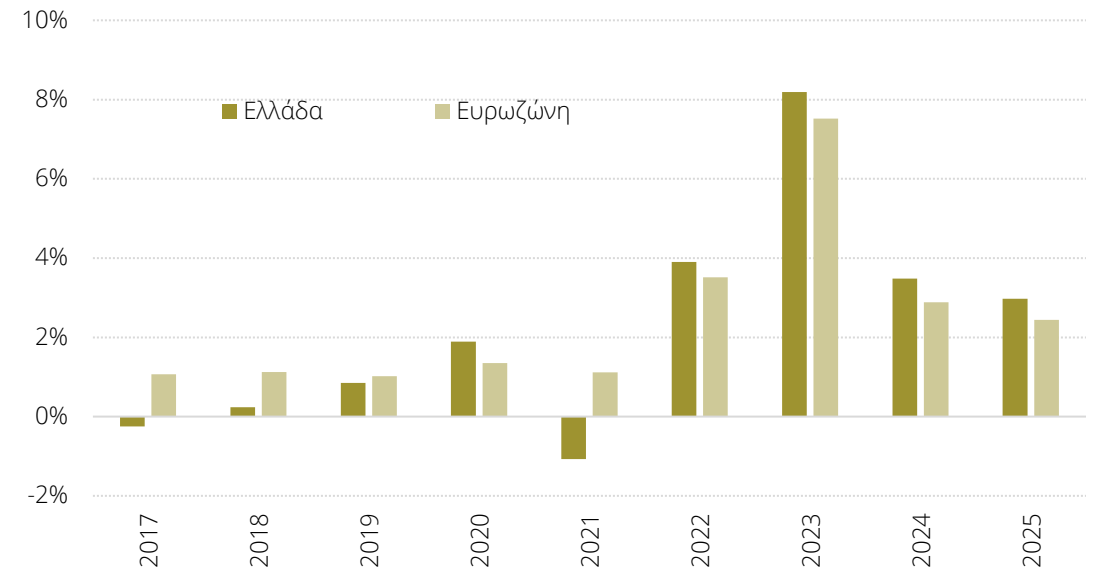

Οριακή ενίσχυση του πληθωρισμού (ΕνΔΤΚ) το α' εξάμηνο του 2025 στο 3,1%, από 3,0% ένα έτος πριν: οδηγός οι αυξήσεις τιμών σε υπηρεσίες όπως στέγαση, διαμονή και εστίαση

Εναρμονισμένος Πληθωρισμός

ΕνΔΤΚ χωρίς ενεργειακά προϊόντα με σταθερούς φόρους (Ιανουάριος - Μάιος)

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Επεξεργασία: IOBE

Ευρωζώνη: Αποκλιμάκωση πληθωρισμού, **2,2% το α' εξάμηνο του 2025** από 2,5% ένα έτος νωρίτερα.

Ελλάδα: Άνοδος του εγχώριου Δείκτη Τιμών 2,8% τον Ιούνιο από 2,5% τον Μάιο. **Άνοδος ΔΤΚ 2,5% το α' εξάμηνο 2025, από 2,8% ένα έτος πριν.**

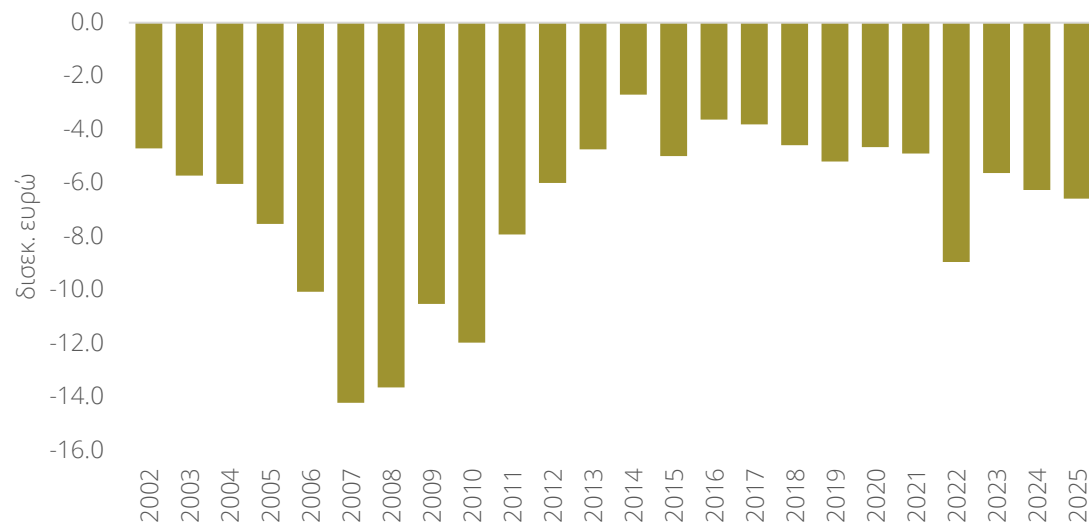
- Για το α' πεντάμηνο του 2025: Ρυθμός μεταβολής ΕνΔΤΚ +3,0%, έναντι 3,1% ένα έτος νωρίτερα, κυρίως από την αυξητική επίδραση μη ενεργειακών αγαθών (3,0 π.μ.). Αρνητική η επίδραση των ενεργειακών αγαθών (-0,3 π.μ.), θετική επίδραση από έμμεσους φόρους (+0,3 π.μ.).

Δείκτης Τιμών Παραγωγού (Ιαν.-Μαι. 2025): Άνοδος 1,1%, λόγω των ενεργειακών αγαθών, έναντι υποχώρησης 2,9% ένα έτος πριν.

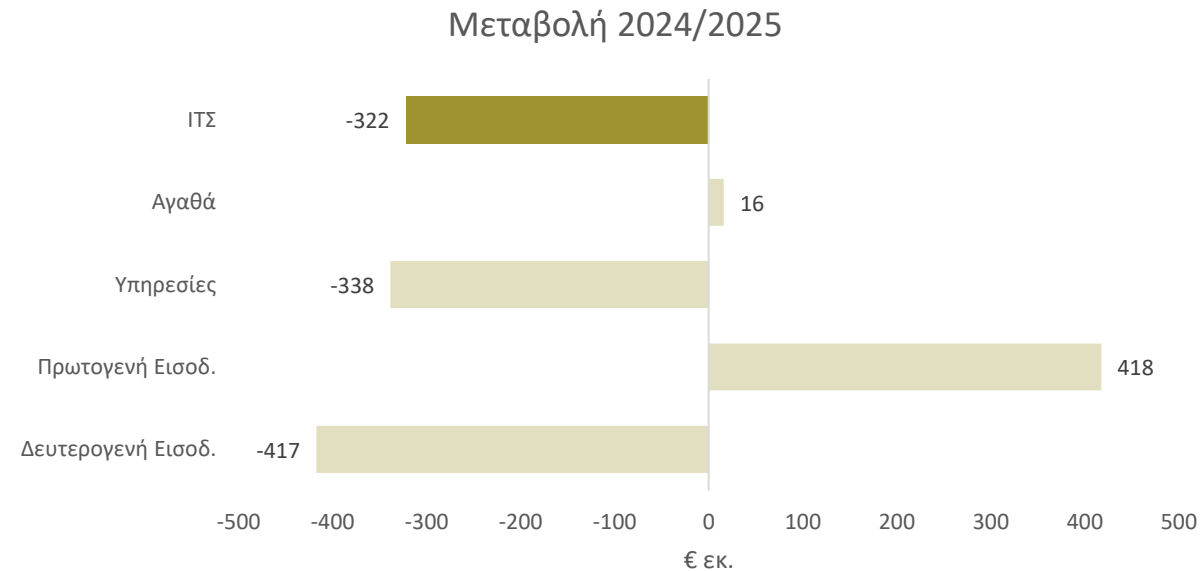

Στα €6,6 δισεκ. το έλλειμμα του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) στο πρώτο 4μηνο του 2025, αυξημένο κατά €322 εκατ. σε σύγκριση με το 2024.

Εξέλιξη του ΙΤΣ, Ιαν.-Απρ. 2002-2025

Συνιστώσες του ΙΤΣ

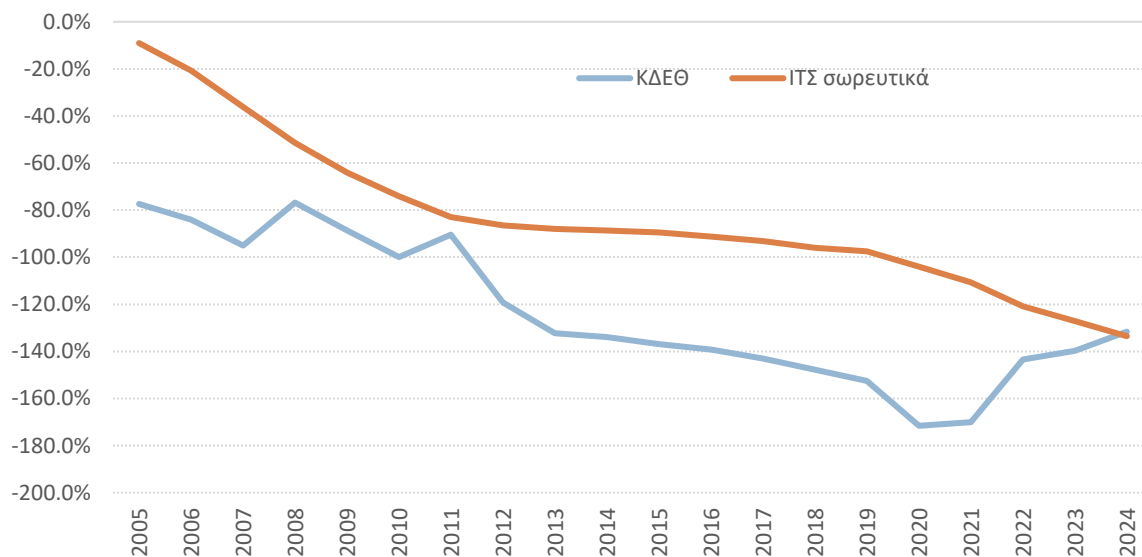
Πηγή: ΤτΕ, Επεξεργασία: IOBE

- **Σταθερό το έλλειμμα στο ισοζύγιο αγαθών** στο πρώτο 4μηνο του 2025, με σημαντική μείωση εξαγωγών και εισαγωγών καυσίμων αλλά αύξηση στις ροές των λοιπών αγαθών.
- **Συρρίκνωση πλεονάσματος υπηρεσιών** κατά 338 εκατ., με αύξηση στις τουριστικές εισπράξεις αλλά μεγαλύτερη υποχώρηση στις μεταφορικές εισπράξεις.
- Βελτίωση στο πλεόνασμα **πρωτογενών εισοδημάτων** κατά €418 εκατ., λόγω μείωσης των εκροών εισοδημάτων από επενδύσεις (κέρδη, τόκοι, μερίσματα).
- Επιδείνωση στο **ισοζύγιο δευτερογενών εισοδημάτων** κατά €417 εκατ., με μείωση των εισπράξεων και αύξηση των πληρωμών.

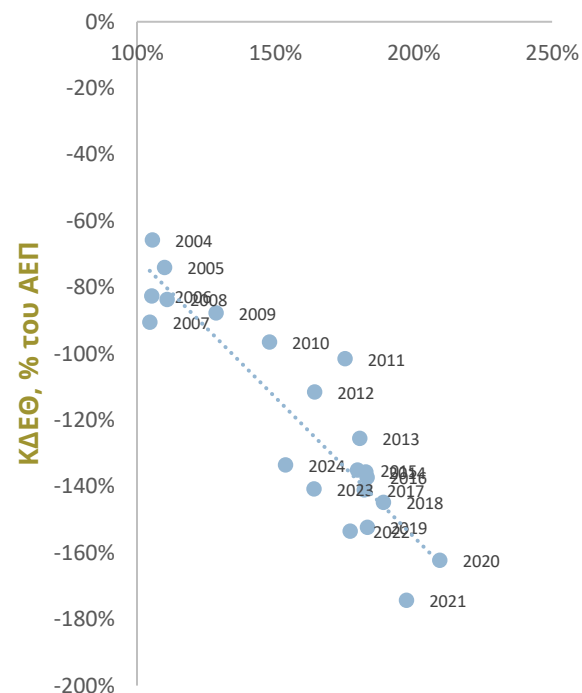
Η Ελλάδα καταγράφει υψηλές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στο εξωτερικό, αναλογικά με το ΑΕΠ

Καθαρή Διεθνής Επενδυτική Θέση (ΚΔΕΘ) και Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ), % του ΑΕΠ, Ελλάδα 2005-2024

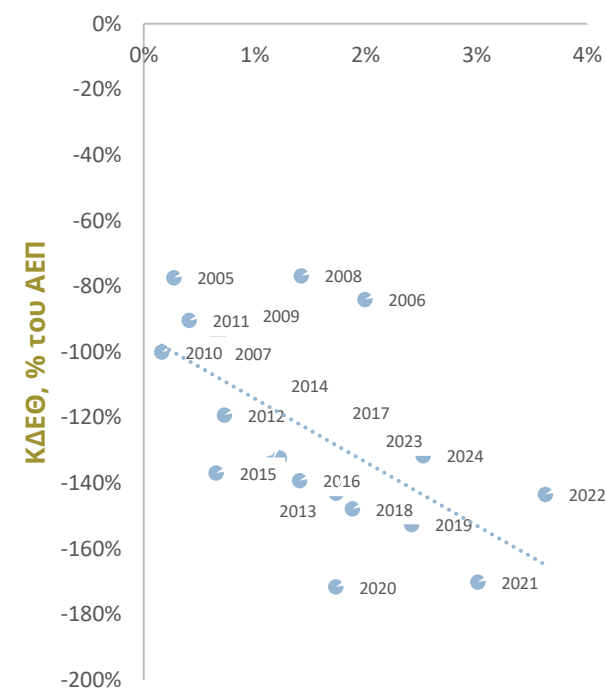

Πηγή: Eurostat, ΤτΕ, Επεξεργασία: IOBE

Δημόσιο χρέος, % του ΑΕΠ

Ξένες άμεσες επενδύσεις, % του ΑΕΠ

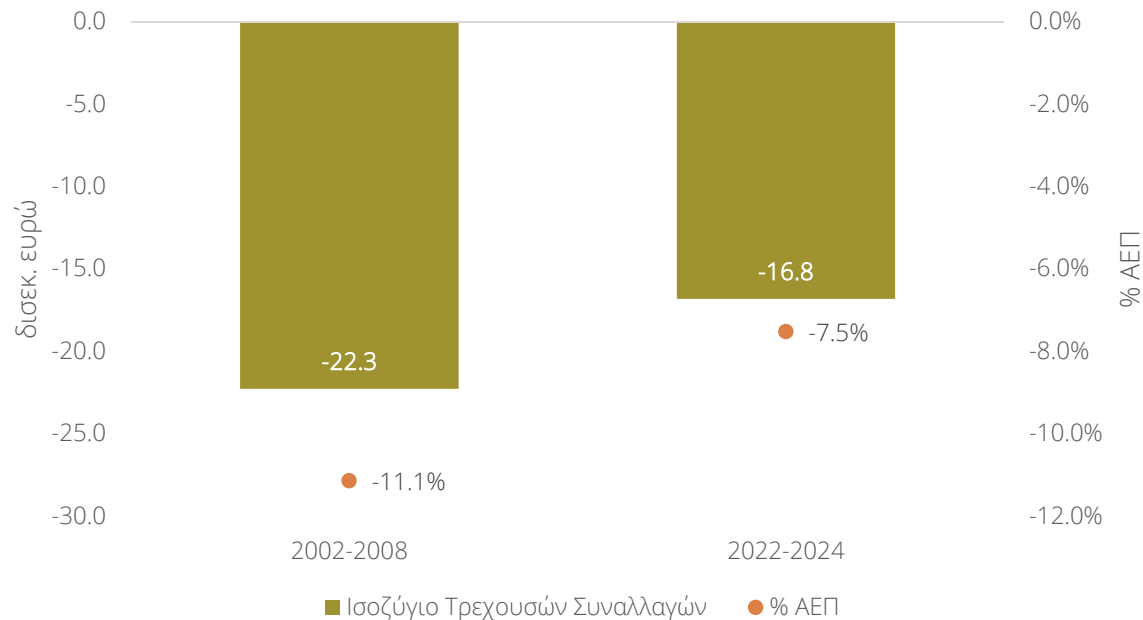
Στην **επιδείνωση της ΚΔΕΘ της χώρας** έχουν συμβάλει, κατά καιρούς:

- Τα σωρευτικά ελλείμματα στο **ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών**
- Η αύξηση του **δημοσίου χρέους** προς το εξωτερικό έως την περίοδο της κρίσης
- Η αύξηση των **ξένων άμεσων επενδύσεων** στην ελληνική οικονομία, οι οποίες ωστόσο, ανάλογα με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά τους, δύναται να έχουν θετικές επιδράσεις στην ταχύτερη κάλυψη του επενδυτικού κενού και την αύξηση της παραγωγικότητας

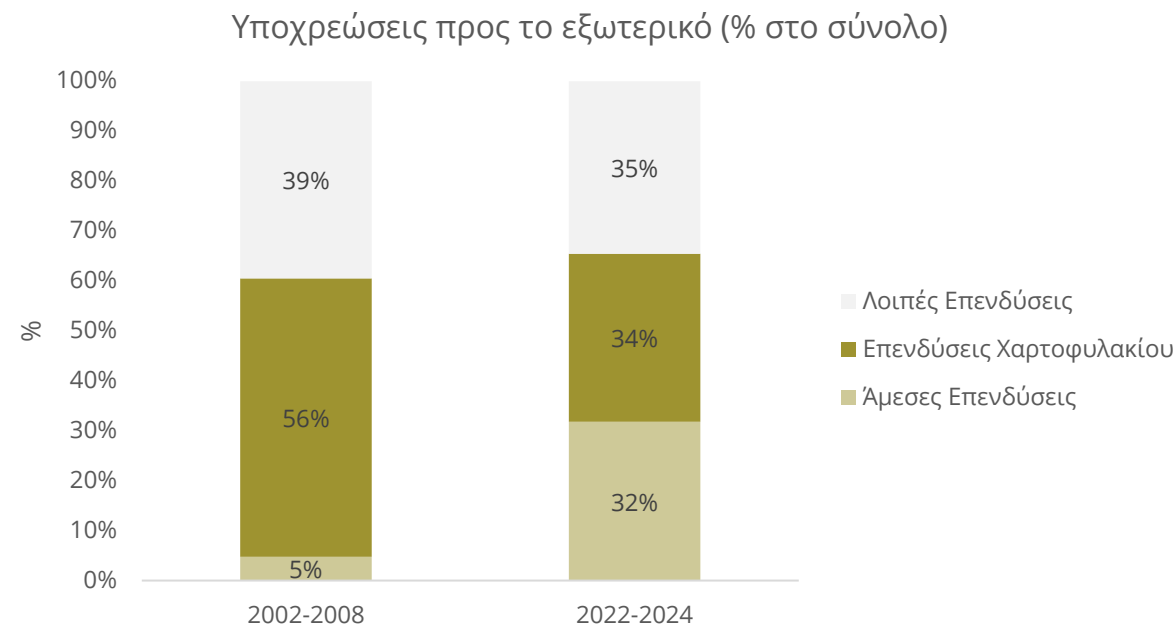

Το προφίλ χρηματοδότησης του ελλείμματος του ΙΤΣ έχει αλλάξει σημαντικά μετά την κρίση

Μέσο ετήσιο έλλειμμα στο ελληνικό Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών

Πηγές χρηματοδότησης ελλείμματος ΙΤΣ της Ελλάδας, μέσος όρος μεριδίων

Πηγή: ΤτΕ, Επεξεργασία: IOBE

- Το **μερίδιο χρηματοδότησης από Άμεσες Επενδύσεις** έχει αυξηθεί από μόλις 5% (2002-2008) σε 32% την τριετία 2022-2024, ενώ το **μερίδιο επενδύσεων χαρτοφυλακίου** περιορίστηκε από 56% σε 34%. Αυτό σηματοδοτεί **περισσότερο σταθερές και μακροχρόνιες πηγές χρηματοδότησης**.
- Η αύξηση του μεριδίου των άμεσων επενδύσεων συνοδεύτηκε και από **αλλαγή της σύνθεσης των επενδύσεων** αυτών σε κλαδικό επίπεδο. Εκτός από σημαντική ενίσχυση του μεριδίου στους **κλάδους που σχετίζονται με τα ακίνητα**, που πλέον καλύπτουν άνω του 1/3 των άμεσων επενδύσεων, σημαντική αύξηση καταγράφεται και στη **μεταποίηση**, με το σχετικό μερίδιο να φτάνει το 13,8%, παραμένοντας ωστόσο χαμηλά.

Δημόσια οικονομικά: καλύτερα από τον ταμειακό στόχο το πρώτο πεντάμηνο του 2025

Κρατικός Προϋπολογισμός Ιαν.-Μάιος 2025 (ταμειακή βάση)

- Πλεόνασμα €1.875 εκατ. (0,8% του ΑΕΠ)
- Πρωτογενές πλεόνασμα €5.343 εκατ. (2,2% του ΑΕΠ)

Βελτίωση σε σχέση με πέρυσι λόγω αύξησης των εσόδων (+7,8%) αλλά και μείωσης των δαπανών (-1,2%)

Υπέρβαση στόχου κυρίως από τις δαπάνες (-€2,72 δισεκ.) αλλά και από τα έσοδα (-€1,63 εκατ.)

- Αύξηση στις περισσότερες κατηγορίες εσόδων σε σχέση με πέρυσι
- Ετεροχρονισμοί πληρωμών και εισπράξεων
- **Εξαιρώντας αυτά τα ποσά, η εκτέλεση κινήθηκε πλησίον του στόχου**

Ισοζύγιο & Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)

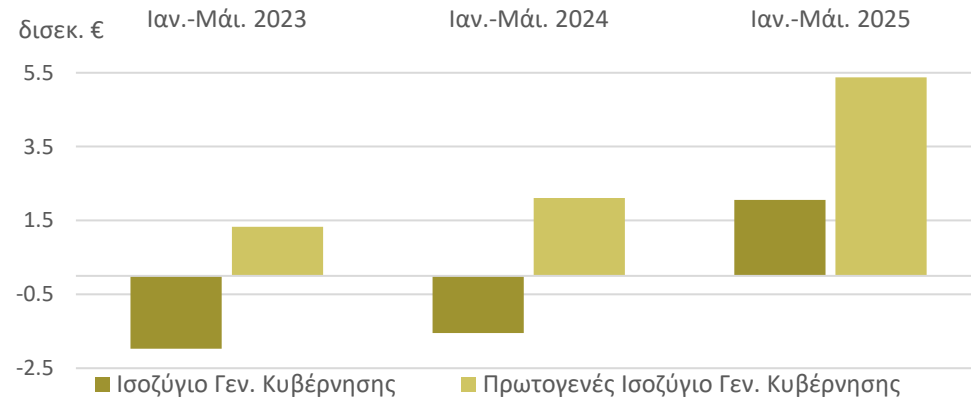
Βελτίωση των δημοσίων οικονομικών το 2024 σε σχέση με το 2023, με καλύτερα ισοζύγια και χαμηλότερο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Νέο δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ

Στόχος ετήσιας αύξησης «καθαρών δαπανών» για Ελλάδα:

- 3,7% το 2025
- 3,6% το 2026

Ταμειακό ισοζύγιο Γενικής κυβέρνησης

Πηγή: ΥΠΟΙΚ

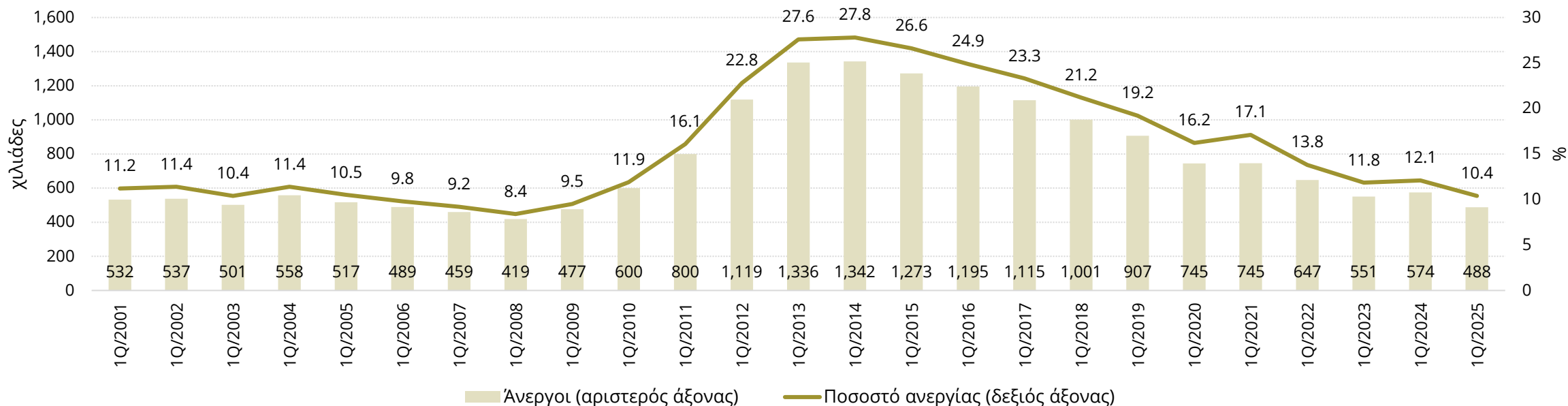
Στοιχεία Γενικής κυβέρνησης κατά ESA (ως % του ΑΕΠ)

	2021	2022	2023	2024
Ισοζύγιο	-7,1%	-2,5%	-1,4%	1,3%
Πρωτογενές ισοζύγιο	-4,6%	0,0%	2,0%	4,8%
Χρέος	197,3%	177,0%	163,9%	153,6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε περαιτέρω το α' τρίμηνο του 2025, με χειροτέρευση του ποσοστού συμμετοχής στην εργασία

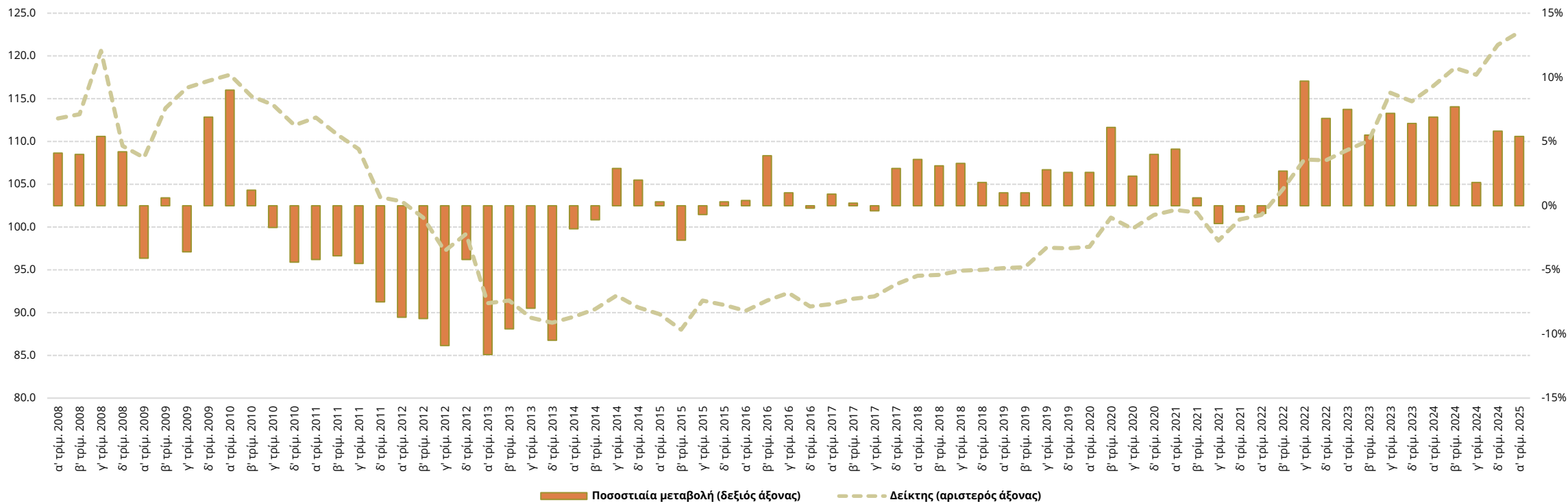
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

- Στο 10,4% **το ποσοστό ανεργίας** το α' τρίμ. του 2025 από 12,1% πέρυσι. Μείωση στο **ποσοστό συμμετοχής** στην εργασία.
- **Αύξηση απασχόλησης** σε τομείς όπως **Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο**, Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Μοτοσικλετών (+32,6 χιλ. απασχολούμενοι), **Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες** (+27,7 χιλ. απασχολούμενοι) και **Εκπαίδευση** (+24,2 χιλ. απασχολούμενοι).
- Θετικό το **ισοζύγιο προσλήψεων-αποχωρήσεων στον ιδιωτικό τομέα** το α' τρίμ. του 2025, κατά 53,2 χιλ. άτομα, έναντι θετικού ισοζυγίου το α' τρίμ. του 2024 (+56,2 χιλ.).

Άνοδος του μισθολογικού κόστους κατά το α' τριμ. του 2025

Εξέλιξη εποχικά διορθωμένου δείκτη μισθολογικού κόστους, τρέχουσες τιμές

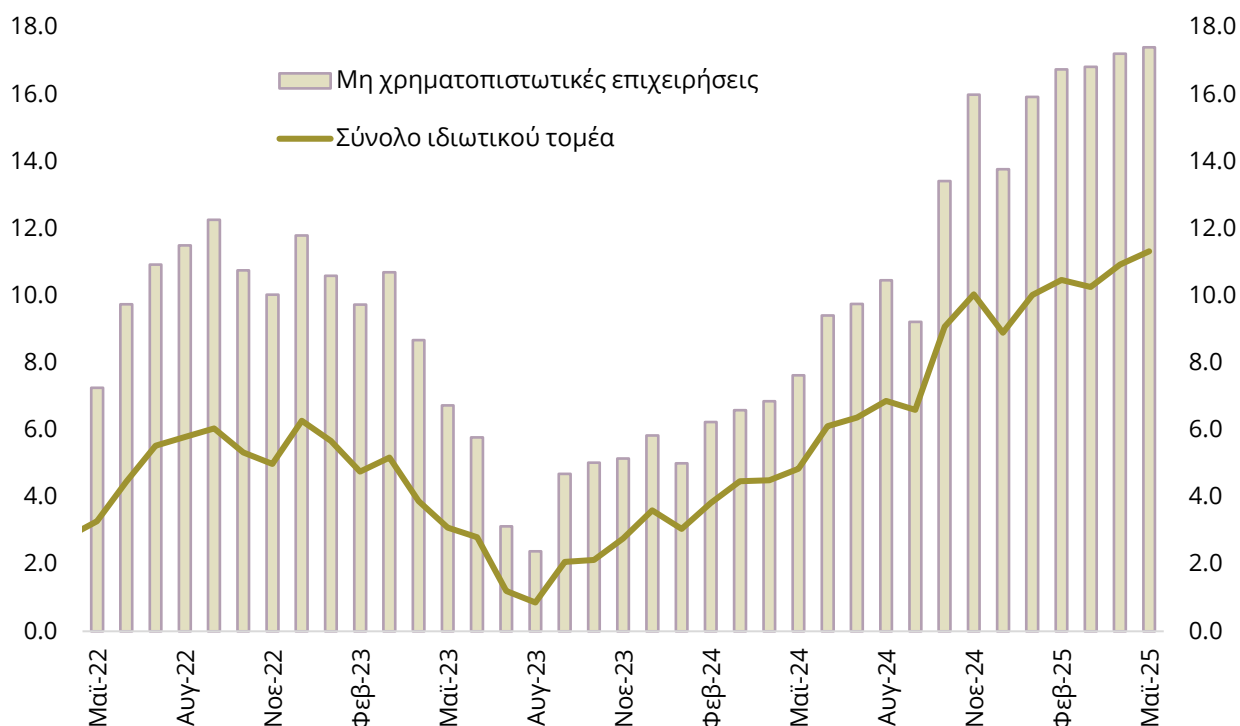
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ & Eurostat, Επεξεργασία: IOBE

- Το α' τρίμ. του 2025, το μισθολογικό κόστος αυξήθηκε ετησίως κατά 5,4%, και κατά 1,2% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο.
- Η σωρευτική αύξηση του μισθολογικού κόστους από τις αρχές του 2022 διαμορφώνεται σε 21,1%.

Η τραπεζική πιστωτική επέκταση προς τις επιχειρήσεις συνεχίζεται με υψηλούς ρυθμούς 16-ετίας...

Τραπεζική χρηματοδότηση του εγχώριου ιδιωτικού τομέα (ετήσια % μεταβολή 12-μηνων ροών*)

Πηγή: ΤτΕ, Επεξεργασία: IOBE

Σημείωση: Οι ροές προκύπτουν από τις μεταβολές των υπολοίπων διορθωμένες για τις διαγραφές δανείων, απομειώσεις αξίας χρεογράφων, τις συναλλαγματικές διαφορές και τις αναταξινομήσεις/μεταβιβάσεις δανείων

...ενώ έχει καμφθεί σε οριακή η πιστωτική συρρίκνωση προς τα νοικοκυριά.

Θετικές τάσεις: συστηματική μείωση στο κόστος δανεισμού ιδιωτικού και δημοσίου τομέα, άνοδος τραπεζικών καταθέσεων, αύξηση ζήτησης για επιχειρηματική και στεγαστική πίστη.

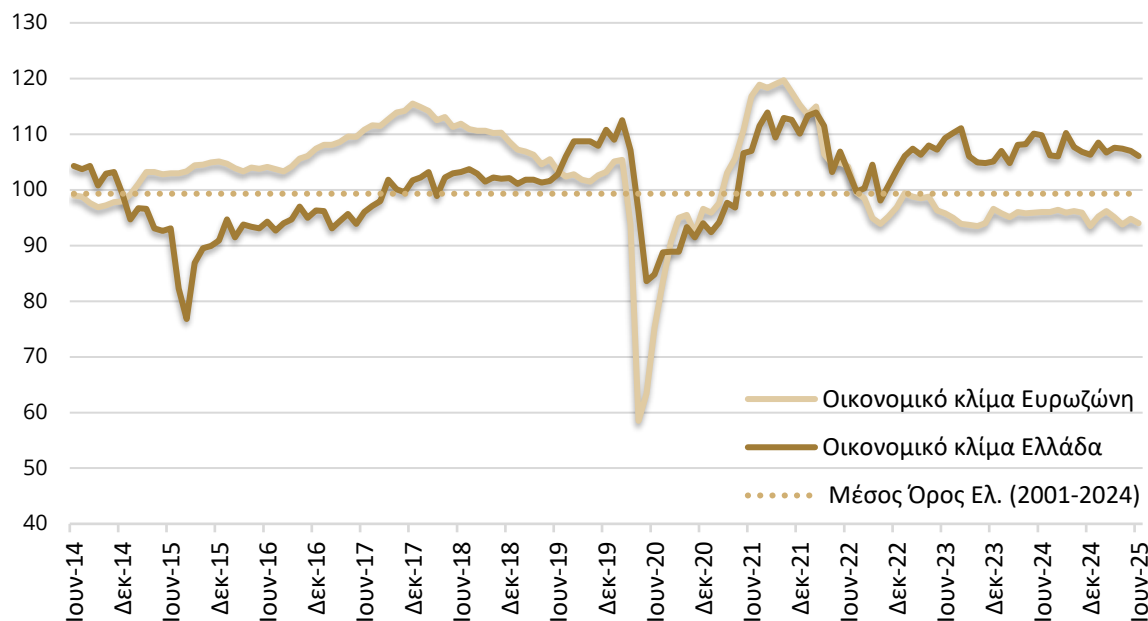
Προκλήσεις: υψηλό απόθεμα δανείων υπό τη διαχείριση των Servicers (€78,3 δισεκ. αρχές του 2025), υψηλή έκθεση των τραπεζών σε κρατικά ομόλογα, DTCs, υψηλό περιθώριο επιτοκίου, υψηλότερο κόστος ιδιωτικού δανεισμού από άλλες χώρες της ΕΕ

Προτεραιότητα: επιτάχυνση του δανειακού σκέλους του «Ελλάδα 2.0», υλοποίηση παραμένει οπισθοβαρής

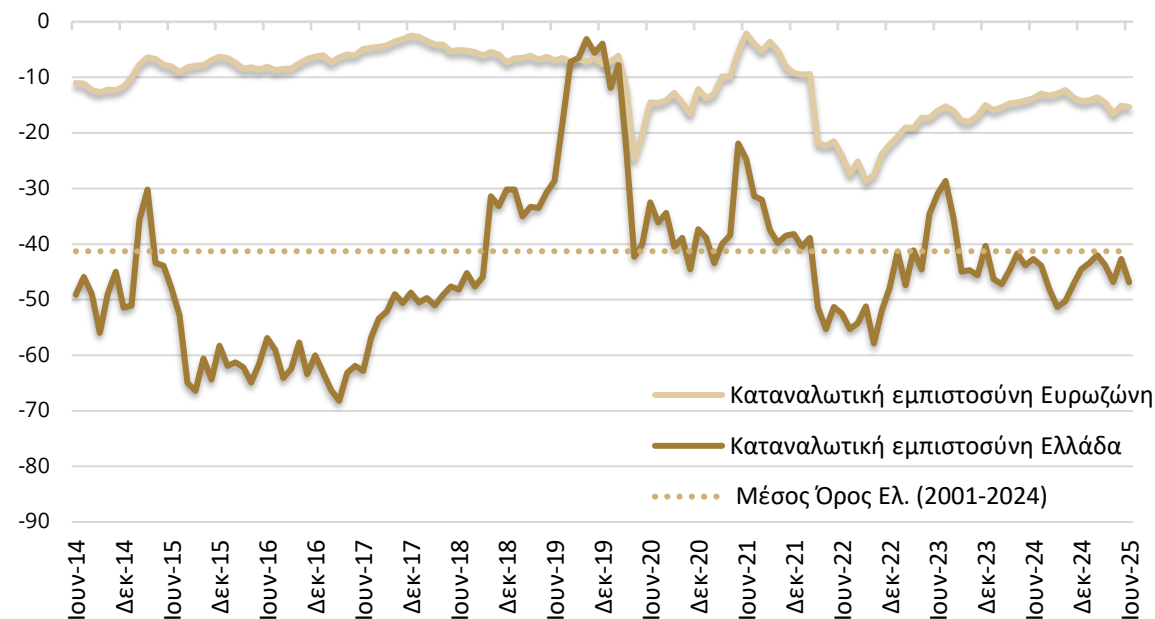
Μικρή εξασθένιση οικονομικού κλίματος το β' τρίμηνο του 2025, ήπια χαμηλότερα από το αντίστοιχο τρίμηνο πέρυσι

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Πηγές: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης

Υποχώρηση της **Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** το δεύτερο τρίμηνο του 2025, χαμηλότερα σε σχέση με τα επίπεδα του προηγούμενου τριμήνου η οικονομία της Ευρωζώνης

Βραχυχρόνιοι δείκτες δραστηριότητας: μικτή εικόνα με ενίσχυση βιομηχανίας, τουρισμού, λιανεμπόριο – απώλειες σε κατασκευές

Βιομηχανία

- **Ενίσχυση βιομηχανικής παραγωγής** κατά 1,0% στο πρώτο τρίμηνο του 2025 – σημαντικά μικρότερος ρυθμός σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2024 (5,8%).
- Αποκλιμάκωση τιμών κατά 4,1% αντί αύξησης κατά 2,0% την ίδια περίοδο του 2024 με ώθηση κυρίως από τη διεθνή αγορά

Κατασκευές

- **Επιβράδυνση της οικοδομικής δραστηριότητας** στο πρώτο τρίμηνο του 2025 κατά 3,2% αντί αύξησης κατά 21,8% το 2024
- Μείωση και στις νέες οικοδομικές άδειες κατά 29,2% - πρώτη μείωση από το 2016

Τουρισμός

- **Αύξηση κύκλου εργασιών σε καταλύματα και εστίαση** κατά 16,8% και 1,2% αντίστοιχα στο πρώτο τρίμηνο του 2025.

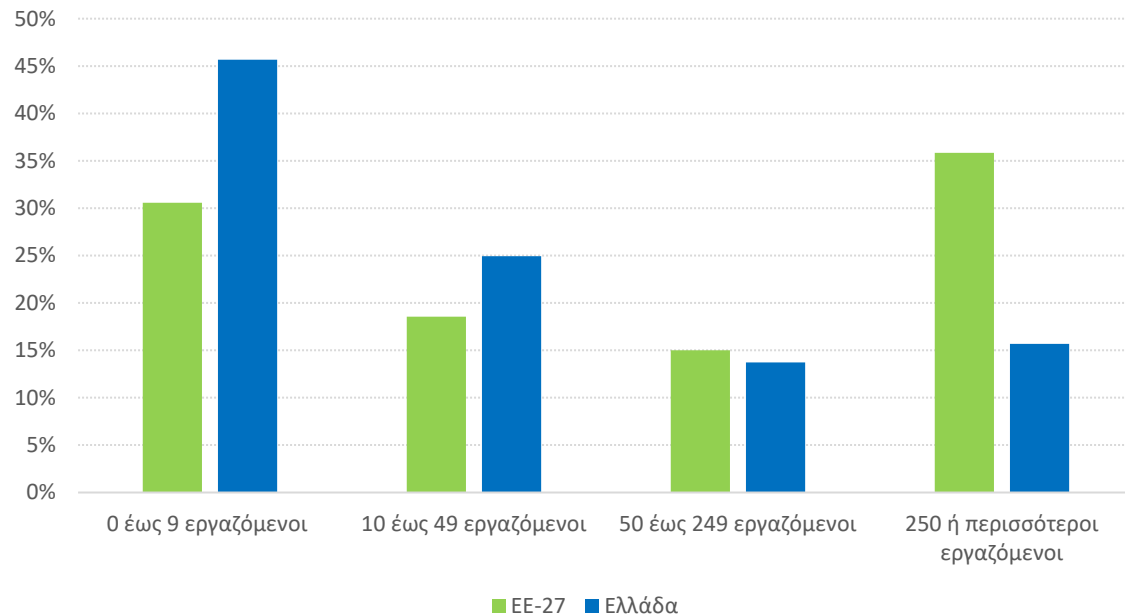
Λιανικό Εμπόριο

- Στο πρώτο τετράμηνο, **αύξηση του όγκου** κατά 4,2% αντί μείωσης κατά 5,1% ένα χρόνο νωρίτερα
- Ωστόσο, περιορίζονται οι προσδοκίες στο πρώτο μισό του 2025 – μείωση σε 4 από τους 5 υποκλάδους.

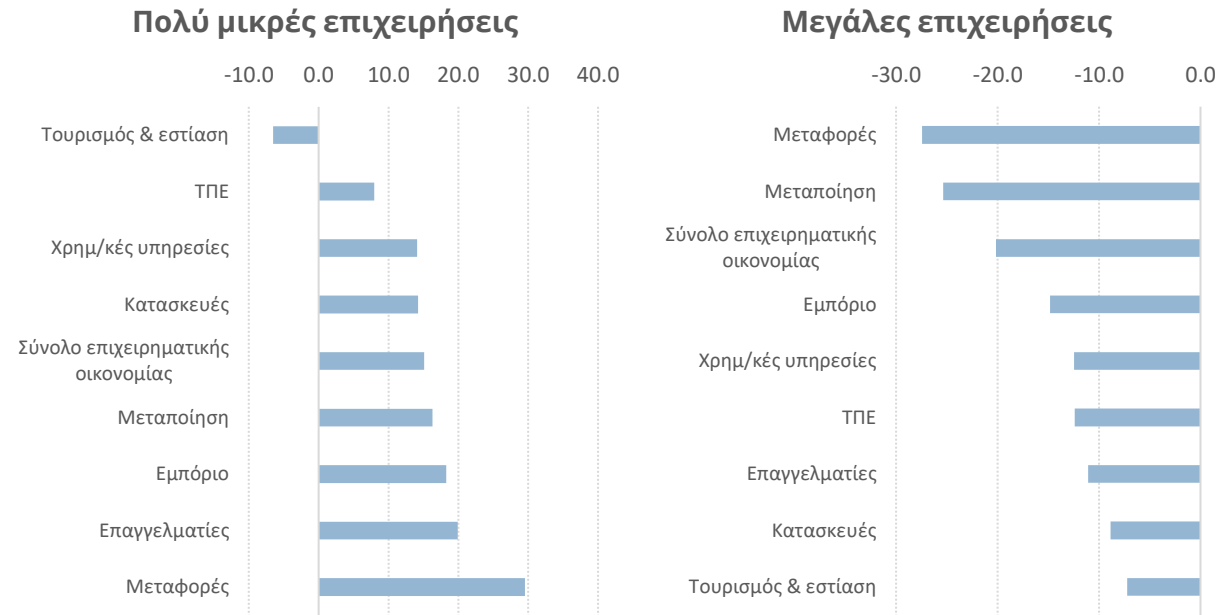

Μικρότερο ποσοστό του εργατικού δυναμικού στην Ελλάδα απασχολείται σε μεγάλες επιχειρήσεις σε σχέση με την ΕΕ

Μερίδιο απασχόλησης ανά μέγεθος επιχείρησης, Ελλάδα και ΕΕ27, σύνολο επιχειρηματικής οικονομίας, 2023

Μερίδιο απασχόλησης, απόκλιση της Ελλάδας από τον μ.ό. της ΕΕ-27 σε π.μ., 2023

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία: IOBE

- Η διαφορά σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο είναι εντονότερη σε κλάδους όπως η **μεταποίηση και οι μεταφορές**, ενώ καταγράφεται υστέρηση σε όλους τους κλάδους της επιχειρηματικής οικονομίας.
- Μόνο στον **τομέα του τουρισμού (διαμονή και εστίαση)** παρατηρείται ότι το μερίδιο απασχόλησης σε μικρές επιχειρήσεις είναι μικρότερο του μέσου όρου στην Ευρώπη, ενώ το μερίδιο απασχόλησης σε μεσαίες επιχειρήσεις έχει ξεπεράσει τον μέσο Ευρωπαϊκό όρο, αντανakλώντας την σχετικά υψηλότερη αξιοποίηση οικονομιών κλίμακας.

Μακροοικονομικές προβλέψεις 2025 και 2026

Βασικό Σενάριο 2025 και 2026

- Η οικονομία της Ευρωζώνης ακολουθεί το βασικό σενάριο της ΕΚΤ (Ιούνιος 2025) για **ανάπτυξη** 0,9% το 2025 (αμετάβλητη συγκριτικά με τον Μάρτιο 2025) και +1,1% το 2026 (-0,1% σε σχέση με τον Μάρτιο 2025). **Ταχύτερη αποκλιμάκωση του πληθωρισμού** αναμένεται τόσο το 2025 (+2,0%) όσο και το 2026 (+1,6%) συγκριτικά με την προηγούμενη πρόβλεψη Μαρτίου 2025 (-0,3% και για τα δύο έτη).
- Τα επιτόκια ακολουθούν την τάση των σημερινών προθεσμιακών συμβολαίων, δηλαδή το **Euribor 3-μηνών σταδιακά υποχωρεί** από κοντά στο 2,7% στην αρχή του έτους προς την περιοχή του 1,8% (από προσδοκία για 2,0% το προηγούμενο τρίμηνο) στα τέλη του 2025. Τα επιτόκια στην Ευρώπη αναμένεται να παραμείνουν σε παρεμφερή επίπεδα το 2026.
- Οι διεθνείς τιμές των ενεργειακών αγαθών ακολουθούν το βασικό σενάριο της ΕΙΑ, με **πτωτικές τάσεις** το 2025 και **σταθεροποιητικές τάσεις** το 2026, σημειώνοντας ετήσια πτώση που ενισχύεται από την υποτίμηση της αξίας του δολαρίου έναντι του ευρώ.
- **Παράταση της γεωπολιτικής έντασης** στην Ουκρανία και τη Μέση Ανατολή, χωρίς ωστόσο κλιμάκωση.
- **Διατήρηση της οικονομικής αβεβαιότητας σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο λόγω επαναφοράς του εμπορικού προστατευτισμού** (δασμοί και αντίποινα). Υποθέτουμε ότι η απόκριση της ΕΕ ως προς νέους δασμούς θα είναι μετριοπαθής και στοχευμένη.
- **Η υλοποίηση του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας** επιταχύνεται το 2025, με στόχο την ολοκλήρωση των προβλεπόμενων δράσεων εντός χρονοδιαγράμματος εντός του 2026.
- **Ο εισερχόμενος τουρισμός** για το 2025 και το 2026 **αναμένεται να διατηρήσει τις θετικές επιδόσεις** σε πραγματικούς όρους.

Προβλέψεις 2025

- **Ανάπτυξη:** $\approx 2,2\%$
- Ιδιωτική κατανάλωση: $\approx 1,8\%$
- Δημόσια κατανάλωση: $\approx 1,2\%$
- Επενδύσεις (Πάγιες): $\approx 4,1\%$ (5,0%)
- Εξαγωγές: $\approx 1,5\%$
- Εισαγωγές: $\approx 1,6\%$
- **Ανεργία:** $\approx 9,3\%$
- **Πληθωρισμός (ΕνΔΤΚ):** $\approx 2,8\%$

Προβλέψεις 2026

- **Ανάπτυξη:** $\approx 2,4\%$
- Ιδιωτική κατανάλωση: $\approx 1,0\%$
- Δημόσια κατανάλωση: $\approx 1,2\%$
- Επενδύσεις (Πάγιες): $\approx 9,0\%$ (11,2%)
- Εξαγωγές: $\approx 2,9\%$
- Εισαγωγές: $\approx 3,1\%$
- **Ανεργία:** $\approx 9,0\%$
- **Πληθωρισμός (ΕνΔΤΚ):** $\approx 2,3\%$

Κίνδυνοι και θετικές προοπτικές

Κίνδυνοι

- **Κλιμάκωση του εμπορικού πολέμου** ο οποίος ενδέχεται να οδηγήσει σε **διαταραχές στους ρυθμούς ανάπτυξης, τον πληθωρισμό και τη σταθερότητα στο διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα**, με ερωτηματικά ως προς την ταχύτητα χαλάρωσης της νομισματικής πολιτικής.
- **Η κλιμάκωση των γεωπολιτικών εντάσεων σε Ουκρανία και Μέση Ανατολή** αποτελεί παράγοντα ανησυχίας ως προς την **ενεργειακή ασφάλεια**, τις **αλυσίδες εφοδιασμού**, τις **διεθνείς τιμές ενέργειας** και τις διεθνείς πολιτικές εξελίξεις.
- **Η πορεία των επιτοκίων ενδέχεται να υπονομευθεί από παρεμβάσεις στην ανεξαρτησία νομισματικής πολιτικής** μεγάλων κεντρικών τραπεζών.
- **Υψηλό έλλειμμα στο εξωτερικό ισοζύγιο**, με διαρθρωτικά χαρακτηριστικά.
- **Απώλεια διεθνούς ανταγωνιστικότητας** αλλά και εγχώριας αγοραστικής δύναμης **λόγω υψηλότερου του μ.ό. της Ευρωζώνης πληθωρισμού**.

Θετικές προοπτικές

- Οι **νέες ισορροπίες στις διεθνείς εμπορικές ροές** δημιουργούν **προοπτική για αύξηση των μεριδίων αγοράς σε επιμέρους ελληνικές εξαγωγές** με αυξημένη προστιθέμενη αξία.
- Η **επιτάχυνση στην υλοποίηση του αναθεωρημένου Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας** δύναται να «ξεκλειδώσει» διεθνή κεφάλαια για παραγωγικές και περισσότερο μακροχρόνιες επενδύσεις.
- **Υλοποίηση των συστάσεων πολιτικής για την Ελλάδα από την ΕΕ**, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού εξαμήνου.
- Το **χαμηλότερο κόστος χρήματος** αποτελεί ευκαιρία για **επιτάχυνση των επενδύσεων**.

Ειδική μελέτη*

Η συμβολή του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών στην ελληνική οικονομία

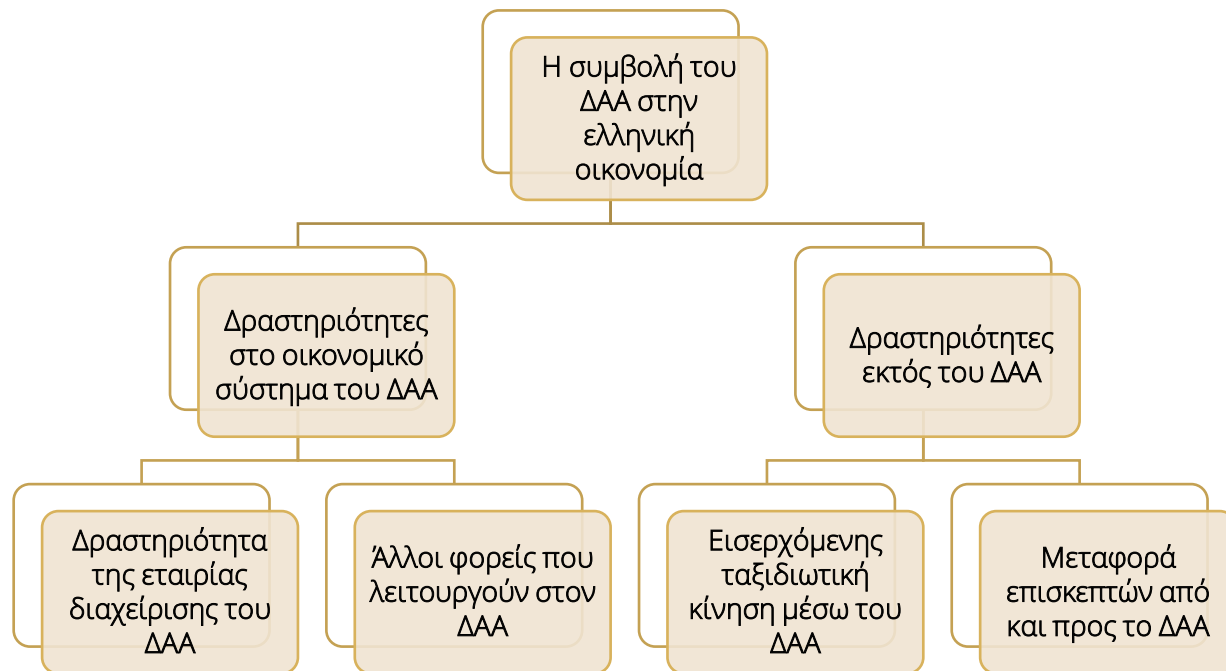
Η μελέτη υλοποιήθηκε με την υποστήριξη της εταιρείας Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.

*Διαθέσιμη [εδώ](#)

Εκτίμηση της συνολικής συνεισφοράς του ΔΑΑ για το 2023

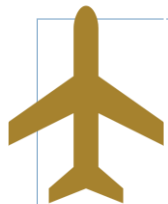
- Από τη λειτουργία των εγκαταστάσεων και μέσα από τη στήριξη της τουριστικής ανάπτυξης στην Ελλάδα
- Στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας, στην Περιφέρεια Αττικής και στην περιοχή των Μεσογείων
- Λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα και εξελίξεις στην ελληνική οικονομία και στα βασικά μεγέθη λειτουργίας του ΔΑΑ για το 2023

Το οικονομικό σύστημα ΔΑΑ περιλαμβάνει τη διαχειρίστρια εταιρεία και πληθώρα άλλων φορέων και επιχειρήσεων

Οικονομικό σύστημα ΔΑΑ

Αεροπορικές εταιρίες

- Εκτελούν πτήσεις στον ΔΑΑ

Χρήστες

- Εταιρίες επίγειας εξυπηρέτησης σε επιβάτες, αεροσκάφη και εμπορεύματα
- Παραδείγματα: Χειρισμός ράμπας και αποσκευών, εφοδιασμός αεροσκαφών με καύσιμα κ.ά.

Ανάδοχοι

- Εταιρίες που έχουν συνάψει με τη διαχειρίστρια εταιρία συμβάσεις παραχώρησης για εμπορικές δραστηριότητες στο χώρο του αεροδρομίου
- Παραδείγματα: εμπορικά καταστήματα, εταιρίες τροφοδοσίας πτήσεων, καταστήματα εστίασης κ.α.

Πάροχοι

- Εταιρίες που παρέχουν υπηρεσίες προς τη διαχειρίστρια εταιρία με δικό τους προσωπικό και οι οποίες αμείβονται για το έργο τους από τη διαχειρίστρια εταιρία
- Παραδείγματα: Υπηρεσίες ασφάλειας, καθαριότητας, συντήρησης κ.α.

ΔΑΑ Α.Ε.

- Διαχειρίστρια εταιρία του αεροδρομίου

Εμπορικό πάρκο

- Στην περιοχή του αεροδρομίου λειτουργούν καταστήματα των εταιριών IKEA, Leroy Merlin, Κωτσόβολος, Factory Outlet και Shell, ο εκθεσιακός χώρος Metropolitan Expo και το ξενοδοχείο Sofitel

Δημόσιες υπηρεσίες

- Δραστηριοποιούνται στο χώρο του αεροδρομίου
- Παραδείγματα: το τελωνείο, η αστυνομία, η πυροσβεστική κ.α.

Το 2023 η επιβατική κίνηση επανήλθε σε επίπεδα υψηλότερα από το 2019 (28,2 εκ. επιβάτες)

Συνολική επιβατική κίνηση στο Διεθνές Αεροδρόμιο Αθηνών, 2014-2023

Πηγή: ΔΑΑ Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

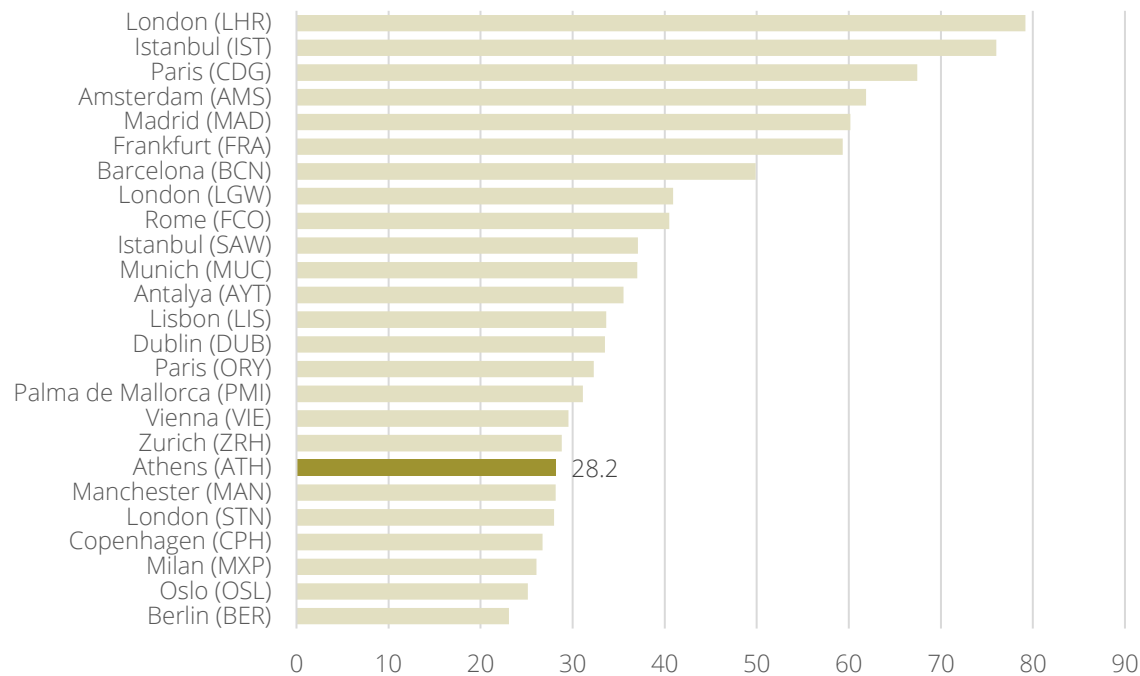
Η σωρευτική αύξηση της επιβατικής κίνησης την τελευταία δεκαετία ανέρχεται σε 85%, ενώ, συγκριτικά με το 2019, η αύξηση της συνολικής επιβατικής κίνησης έφτασε το 10%*.

*Από το 2021 έως και τον Μάιο του 2022 πραγματοποιείται η σταδιακή απελευθέρωση των μετακινήσεων, μετά τα περιοριστικά μέτρα που είχαν επιβληθεί λόγω της πανδημίας του COVID-19.

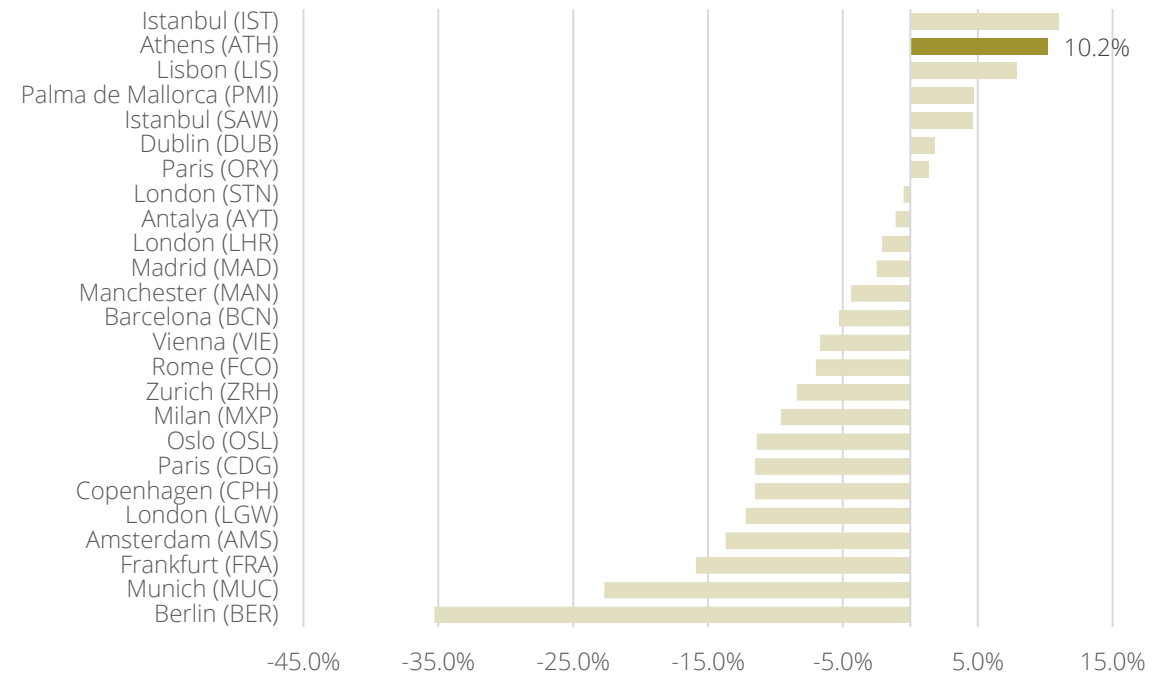

Ο ΔΑΑ ανέκαμψε με ένα από τα υψηλότερα ποσοστά ανόδου από το 2019 μεταξύ των 25 κορυφαίων ευρωπαϊκών αεροδρομίων

25 Ευρωπαϊκά αεροδρόμια με τη μεγαλύτερη επιβατική κίνηση, 2023

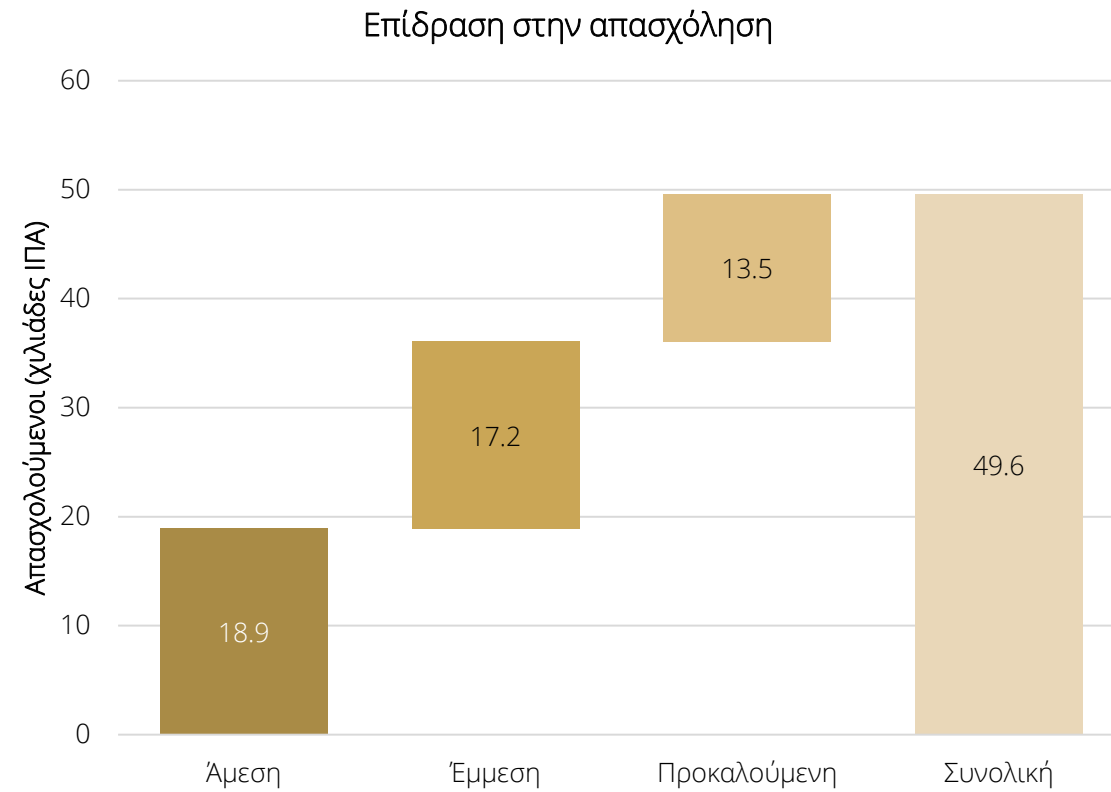
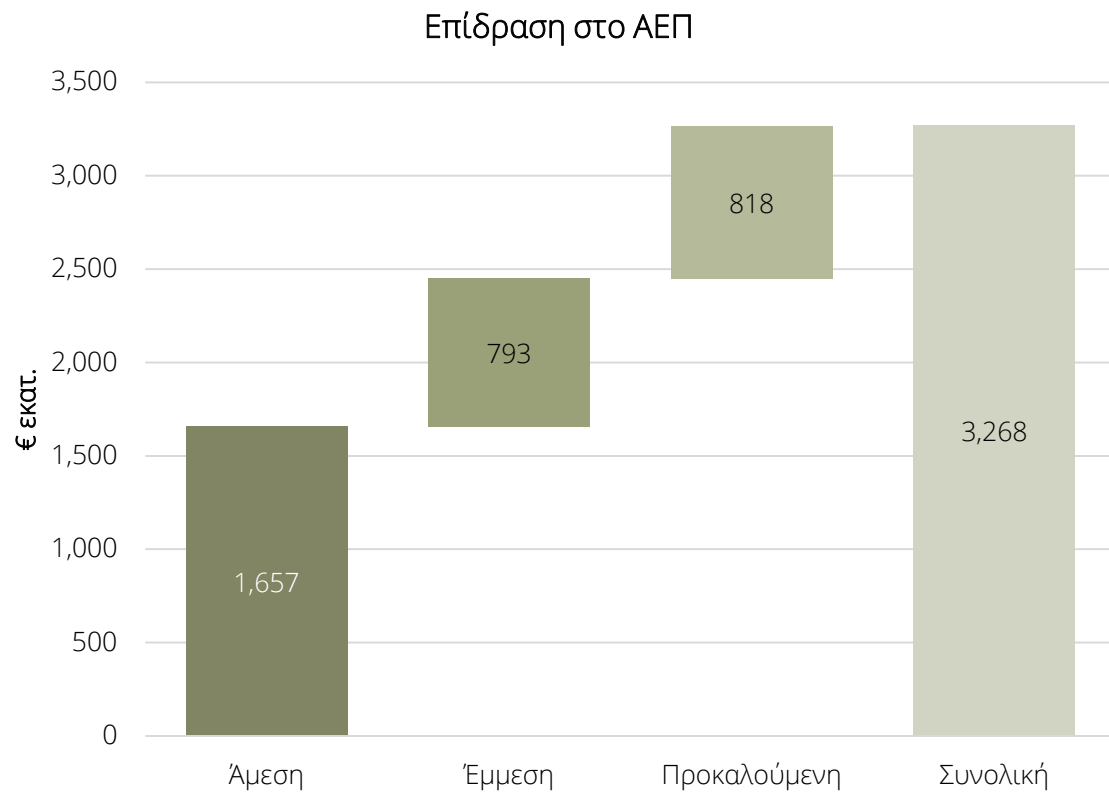
Επιβατική κίνηση στα 25 μεγαλύτερα ευρωπαϊκά αεροδρόμια, %Δ 2023/2019

Αντίθετα, αρκετά μεγάλα ευρωπαϊκά αεροδρόμια είχαν χαμηλότερη επιβατική κίνηση το 2023 σε σύγκριση με το 2019

Η επίδραση του οικοσυστήματος ΔΑΑ σε όρους ΑΕΠ εκτιμάται σε €3,3 δισεκ. το 2023 (1,5% του ΑΕΠ της Ελλάδας)

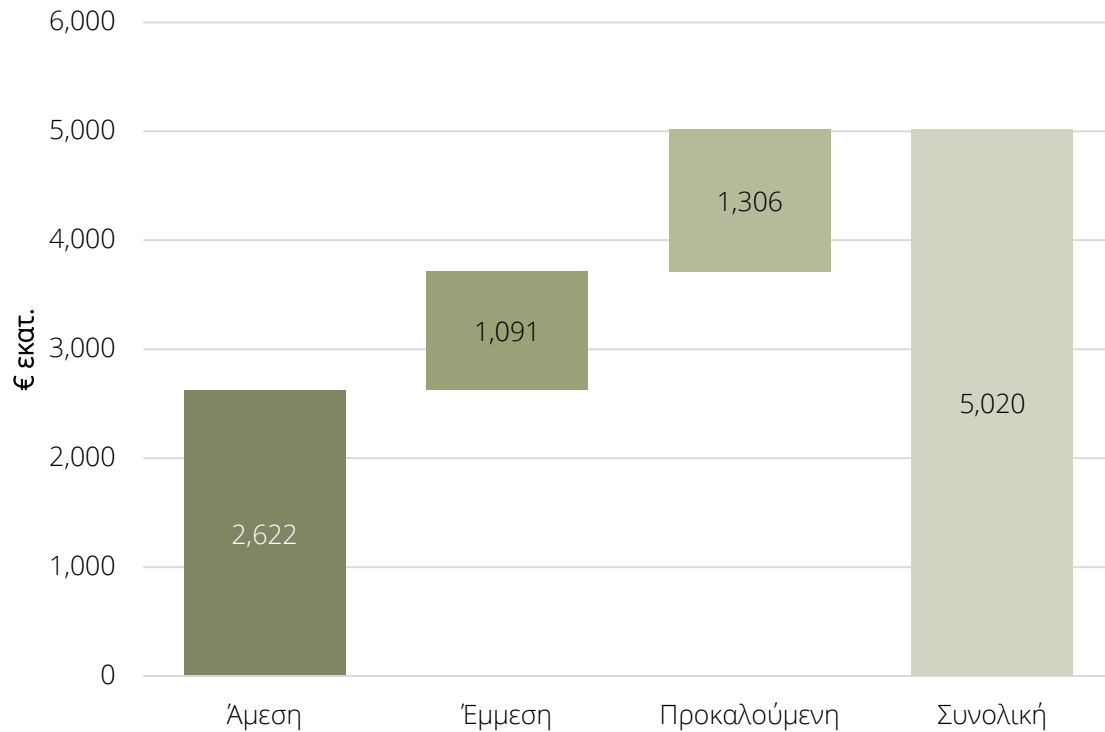
Σε όρους απασχόλησης, η συνολική συνεισφορά του οικοσυστήματος ΔΑΑ εκτιμάται σε 50 χιλ. θέσεις εργασίας (1,0% της εγχώριας απασχόλησης)

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE. Σημείωση: Το 2023 το ΑΕΠ της Ελλάδας ανήλθε σε €225 δισεκ.

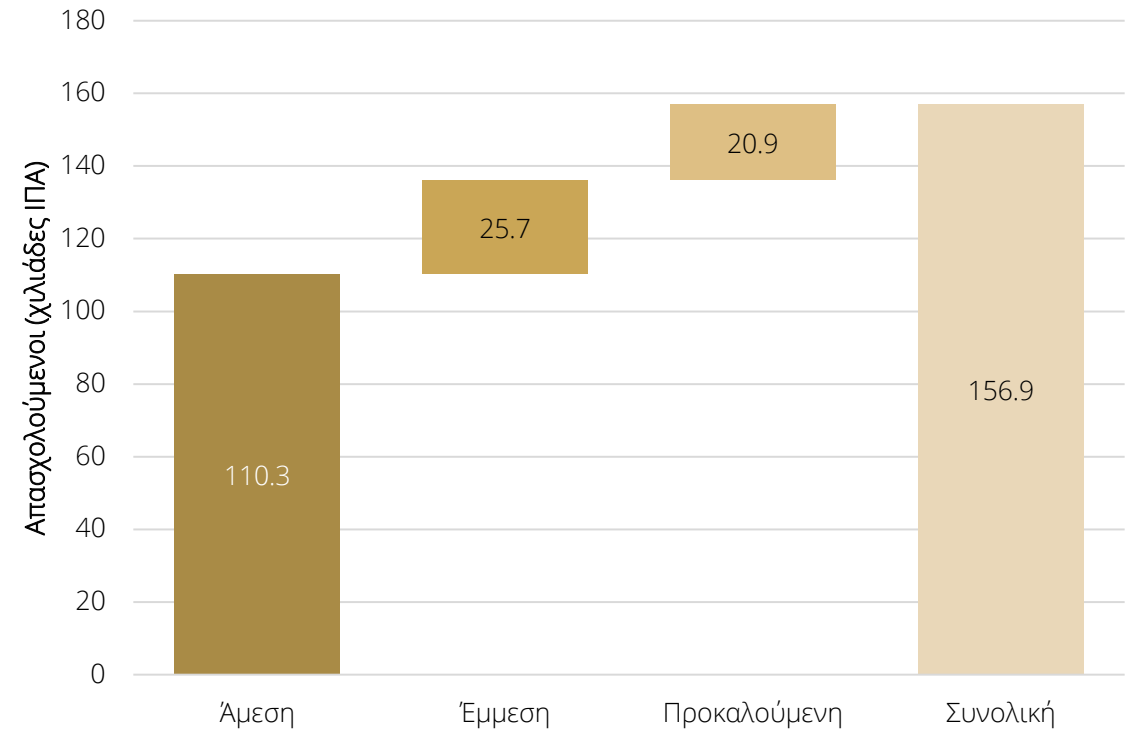

Σε όρους ΑΕΠ, η συνολική συμβολή της τουριστικής δαπάνης εκτιμάται σε €5,0 δισεκ. το 2023 (2,2% του ΑΕΠ της χώρας)

Επίδραση στο ΑΕΠ από την τουριστική δαπάνη

Επίδραση στην απασχόληση από την τουριστική δαπάνη

Στην απασχόληση, εκτιμάται ότι στηρίζονται συνολικά τουλάχιστον 157 χιλ. θέσεις εργασίας μέσα από την τουριστική δαπάνη (3,1% της εγχώριας απασχόληση)

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE

Η δραστηριότητα του ΔΑΑ επανήλθε δυναμικά μετά την ισχυρή πτώση που προκάλεσε η πανδημία

- Το 2023, η επιβατική κίνηση στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών (ΔΑΑ) ξεπέρασε τα επίπεδα του 2019, αγγίζοντας τους 28,2 εκατ. επιβάτες, από 25,6 εκατ. το 2019 και 15,2 εκατ. το 2014.

Ως η βασικότερη πύλη για την εισροή ξένων επισκεπτών, το οικονομικό σύστημα του ΔΑΑ προσφέρει σημαντική στήριξη στην ελληνική οικονομία

- Το 3,8% του ΑΕΠ της χώρας (€8,6 δισεκ.) οφείλεται άμεσα ή μέσα από τις πολλαπλασιαστικές και τις ευρύτερες επιδράσεις στη δραστηριότητα του οικονομικού συστήματος του ΔΑΑ
- Σε όρους απασχόλησης, η συνολική επίδραση υπολογίζεται σε 214 χιλ. θέσεις εργασίας (4,2% της εγχώριας απασχόλησης).
- Η συνολική συνεισφορά στα έσοδα του Δημοσίου υπολογίζεται σε €2,7 δισεκ.

Κατηγορίες	ΑΕΠ (εκατ. €)	Απασχόληση (χιλ. θέσεις απασχόλησης)	Έσοδα δημοσίου (εκατ. €)
Οικοσύστημα ΔΑΑ	3.268	50	1.154
Τουριστική δαπάνη	5.020	157	1.467
Μεταφορικές υπηρεσίες	314	8	89
Σύνολο	8.602	214	2.710

Χορηγός τεύχους

Ευχαριστούμε πολύ!

www.iobe.gr

@IOBE_FEIR

@iobe.foundation

@IOBE - Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών
Ερευνών (FEIR)